

**ROLUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR CONTABIL ÎN PROCESUL DE FORMARE
PROFESIONALĂ ÎN DOMENIUL AUDITULUI**

**THE ROLE OF HIGHER EDUCATION IN ACCOUNTING IN THE PROCESS OF
PROFESSIONAL TRAINING IN THE FIELD OF AUDITING**

IACHIMOVSCI Anatolie

dr., conf. univ., Academia de Studii Economice din Moldova,

iachimovschi.anatolie.constantin@ase.md

ORCID ID: 0000-0002-5393-0100

***Abstract.** Higher accounting education offers secure opportunities for professional training in auditing. The auditor is the person who provides a qualified opinion on the presentation of information in financial statements, therefore the knowledge gained in accounting is essential to obtain a professional qualification in this field. The results of this paper deal with the requirements of audit training in accordance with the current legislative and regulatory framework. The study facilitates the perception of current requirements for entry into the profession based on the investigation of the role of higher accounting education in auditing education.*

Keywords: accounting, audit, education, training, standards.

JEL Classification: M42

Introducere. Învățământul superior contabil oferă oportunități sigure în formarea profesională în domeniul auditului. Auditorul este persoana care oferă o opinie calificată privind prezentarea informațiilor în situațiile financiare, de aceea cunoștințele obținute în contabilitate sunt esențiale pentru a obține o calificare profesională în acest domeniu. Rezultatele lucrării de față tratează cerințele de formare profesională în domeniul auditului în conformitate cu prevederile cadrului legislativ și normativ actual, inclusiv:

- competențele necesare pentru persoanele care intenționează să activeze în audit;
- stagiul de formare profesională în domeniul auditului;
- disciplinele de specialitate pentru examenele de calificare;
- instruirea profesională continuă.

Studiul facilitează percepția cerințelor actuale privind accesarea în profesie bazându-se pe investigarea rolului învățământului superior contabil în formarea profesională în domeniul auditului.

Conținut. Cadrul legislativ și normativ în domeniul auditului prescrie cunoștințele și experiența necesară pentru obținerea calificării profesionale. În esență o parte semnificativă din ele sunt dobândite în cadrul programelor de studii superioare în contabilitate. Ca dovadă sunt informațiile prezentate în tabelul de mai jos, care sunt extrase din Programul de formare profesională 0411.1 Contabilitate și Regulamentul cu privire la certificarea auditorilor [2;3].

În procesul studiilor superioare de contabilitate se dobândesc cunoștințe de aplicare a diverselor metode, tehnici și procedee de colectare și prelucrare a informațiilor în vederea fundamentării

strategiilor profesionale la nivel micro și macroeconomic. Studiile includ însușirea sistemelor de calcul și operare a datelor, modului de aplicare a cadrului juridic care guvernează diferite forme de entități, precum și obținerea cunoștințelor privind contabilizarea, raportarea și auditarea informațiilor financiare.

Tabelul 1. Competențe și abilități dobândite în procesul studiilor superioare contabile

Rezultatele învățării la finalizarea studiilor superioare în contabilitate	Discipline la certificarea auditorilor
Principiile și bazele contabilității	Contabilitatea financiară (CF)
Raportarea financiară	
Contabilitatea costurilor	Contabilitatea managerială (CM)
Principiile de bază ale gestionării entității	
Analiza financiară	Managementul financiar (MF)
Gestionarea riscurilor și controlul intern	
Matematica	
Statistica	
Legislația fiscală, civilă și comercială	Dreptul (D)
Legislația privind insolvabilitatea și proceduri similare	
Gestiunea tehnologiilor informaționale	Tehnologii informaționale (TI)
Gestiunea sistemelor computerizate	
Cerințele legislative în domeniul auditului	Audit (A)
Standardele de audit și de calitate în audit	
Etica profesională în audit	

Sursa: elaborat de autor în baza informației Programului de formare profesională și Regulamentului cu privire la certificarea auditorilor [2;3]

Obținând cunoștințe fundamentale în domeniul economic și cel juridice studenții programului învățământului superior contabil însușesc următoarele discipline de specialitate: bazele contabilității; contabilitatea financiară; contabilitatea în comerț; contabilitatea instituțiilor bugetare; contabilitatea financiară conform IFRS; controlul de gestiune și management al performanțelor; contabilitatea bancară; contabilitatea în ramuri; analiza de gestiune; contabilitatea și raportarea fiscală; analiza situațiilor financiare; contabilitatea financiară aplicată; contabilitatea persoanelor fizice-întreprinzători și profesioniști; politici contabile ale entității; tehnologii informaționale în contabilitate; etica și deontologia profesională; audit financiar; audit intern.

Rezultatele învățării obținute la absolvirea programului de învățământ superior contabil sunt conforme cu cerințele programului de examinare pentru obținerea calificării de auditor în conformitate cu prevederile Legii privind auditul situațiilor financiare nr.271 din 15.12.2017 [1]. În tabel de mai jos sunt prezentate rezultatele învățării la absolvirea programului de învățământ superior contabil, care sunt corelate cu disciplinele la examenele de calificare în audit a căror tematică este stabilită în Programul de examinare pentru obținerea calificării în audit [4].

Tabelul 2. Cunoștințe în audit ale absolvenților învățământului superior contabil

Formarea competențelor în cadrul studiilor superioare contabile	Criteriul eligibilității în audit
Reglementarea activității de audit, responsabilitățile asumate	A
Sistemul de management al calității și revizuirea calității misiunilor	
Planificarea, exercitarea și raportarea rezultatelor auditului	
Reglementarea contabilității și raportării financiare	CF
Contabilitatea activelor, capitalului propriu și datoriilor entității	
Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor	
Particularitățile contabilității în ramuri	
Standardele Internaționale de Raportare Financiară	
Contabilitatea persoanelor fizice-întreprinzători și profesioniști	
Bazele organizatorice ale contabilității manageriale	
Contabilitatea costurilor și a produselor	
Activitatea de bugetare, controlul de gestiune	
Raportarea managerială	CM
Analiza financiară în fundamentarea deciziilor	
Previzione și planificare financiară	
Evaluarea și riscul activelor financiare	MF
Politici de investiții, finanțare și de dividend	
Gestiunea activelor și riscurile asociate finanțării	
Strategii financiare, evaluarea patrimonială și financiară	
Elemente de matematică și statistică	
Impozite și taxe	
Taxa pe valoarea adăugată și accize	
Contribuții și primă de asigurări de stat obligatorii	
Elemente de bază ale sistemului de drept	
Dreptul civil, dreptul obligațional, dreptul muncii, dreptul comercial	D
Sisteme de operare	
Procesare de text, calculul tabelar	
Baze de date, internetul și Poșta electronică	TI

Sursa: elaborat de autor în baza informației Programului de formare profesională și Programul de examinare pentru obținerea calificării în audit [2;4]

La finalizarea studiilor de învățământ superior contabil, absolvenții în calitate de viitori auditori se pot manifesta în acest domeniu datorită următoarelor capacități dobândite la facultate:

- evaluarea controalelor interne, aplicarea tehnicilor și testelor de audit, inclusiv utilizarea sistemelor IT pentru a identifica și comunica riscurile de control și consecințele potențiale ale acestora, făcând recomandări adecvate;
- demonstrarea modului în care auditorul obține și acceptă misiunile de audit, evaluează riscul de denaturare semnificativă și realizează o misiune de audit a situațiilor financiare.

Concluzii. Cunoștințele obținute în cadrul studiilor de învățământ superior contabil sunt fundamentale pentru formarea profesională în domeniul auditului. În urma analizei tematicii Programul de examinare pentru obținerea calificării în audit se poate de concluzionat că Programul de formare profesională pentru studenții facultății de contabilitate conține disciplinele necesare pentru obținerea competențelor corespunzătoare la susținerea examenelor de certificare în audit. Astfel, absolvenții studiilor de învățământ superior contabil pot da dovadă de abilități la exercitarea și documentarea procedurilor și probelor de auditor, necesare îndeplinirii obiectivelor misiunilor de audit.

Referințe bibliografice:

1. Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271 din 15.12.2017 (data intrării în vigoare 01.01.2019). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 7-17 din 12.01.2018.
2. Decizia Consiliului de supraveghere publică a auditului nr.16 din 14.08.2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la certificarea auditorilor [online]. Disponibil: <http://cspa.md>.
3. Planul de învățământ pentru programul de studii superioare în contabilitate [online]. Disponibil: <https://ase.md/files/studii/planuri/2024/zi/CONT.pdf>
4. Programul de examinare pentru obținerea calificării profesionale de auditor [online]. <https://cspa.md/sites/default/files/PROGRAM%202024.semnat.pdf>
5. Manual de Standarde Internaționale de Audit și Control de Calitate. Codul Etic al Profesioniștilor Contabili [online]. Disponibil: <https://mf.gov.md/ro/lex/contabilitate-%C8%99i-audit>.